

Випуск № 13 (1 березня)

Вінниця – Львів – 2016 р.

Передмова

Любий читачу, збірка, яку ти зараз читаєш, видана проектом «Дерево казок» за підтримки проекту «Казка». Зазвичай, ми публікуємо по 8 казок від кожного проекту, проте в 13 номері ми опублікували дві казки одного чудового автора на ім'я Олег Шелепало. Мандруй світом казок разом з нами!

Збірка «Дерево казок» – це серйоне щомісячне електронне видання, що розповсюджується абсолютно безкоштовно.

Своє життя збірка розпочала 1 березня 2015 року.

Проект «Дерево казок»

(<http://derevo-kazok.com.ua>)

«Дерево казок» – величезний безкоштовний архів авторських та народних казок, які ви можете прочитати українською мовою. Тут ви знайдете не лише українські казки, а й казки інших країн. Проект складається з 4-х основних розділів: українська народні казки, казки народів світу, казки українських авторів та казки авторів світу. Автор та адміністратор проекту – Лук'янюк Євген.

Наши контакти:

fantazerwm@i.ua – головна адреса ел. пошти.

fantazerwm@yandex.ua – альтернативна адреса.

Приєднуйтесь до нас:

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/derevokazok>

Ми в Twitter: <https://twitter.com/KazkuPpUa>

Ми на GooglePlus:

<https://plus.google.com/communities/102303859954667667228>

Ми Вконтакті: http://vk.com/derevo_kazok

Проект «Казка»

(<http://kazka.in>)

Сайт «Казка» розпочав свою діяльність в 15 жовтня 2011 року. Наша діяльність була спрямована на пошук всіх казок, що написані чи перекладені українською мовою, це могли бути і народні, і авторські твори. Ми також звертали увагу на аудіо, часом на відеоказки. Загалом нас цікавив будь-який контент чи медіа, що має стосунок до казок. Але з 1 січня 2016 року ми вирішили зосерeditись на авторських казках. Ми змінюємо дизайн і концепцію сайту. Починаємо не тільки колекціонувати казки, а і пропагувати авторів цих казок. Долучаємося до розвитку сучасної української літератури в вузькій ніші – казки. Ми не відмовляємося і від перекладів творів іншомовних авторів на українську мову, отже, прагнемо пропагувати всю авторську казкову літературу.

Контакти:

ua@kazka.in – адреса ел. пошти.

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/Kazka.in>

Ми в Twitter: <http://twitter.com/Kazkain>

Засновник проекту – Тарас Амброз.

Зміст

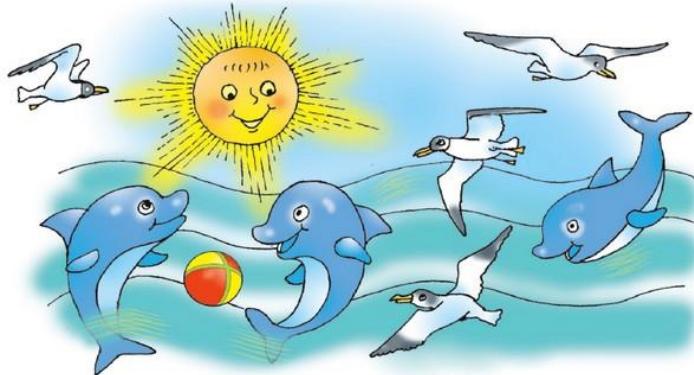
Країна білих хмар	3
◦ <i>Народження.</i>	
◦ <i>Її величність – королева Золотава.</i>	
◦ <i>Хмарида.</i>	
◦ <i>Морський Змій.</i>	
◦ <i>Захоплення країни Білих Хмар.</i>	
◦ <i>Грозанна проти Хмарида.</i>	
◦ <i>Погоня.</i>	
◦ <i>Останній розділ.</i>	
Годинник на вежі	21
◦ <i>Незнайомець.</i>	
◦ <i>Таємниця чарівного годинника.</i>	
◦ <i>Захоплення влади.</i>	
◦ <i>Звільнення з полону.</i>	
◦ <i>На штурм вежі.</i>	
◦ <i>Друга таємниця чарівного годинника.</i>	

Країна білих хмар

Народження

Це було серед літа, спекотної пори, над далеким синім морем. Яскраве сонце щосили припікало, і з води в небо піднімалися цілі потоки невидимих краплинок.

На висоті вони збиралися до гурту. Потім до них прибивалися нові крапельки, і народжувались маленькі хмаринки.

Одна з них ледь з'явившись у небі спробувала погриміти, як доросла хмара. Вийшло зовсім тихо, але інші новонароджені почули і одразу підлетіли поблизче.

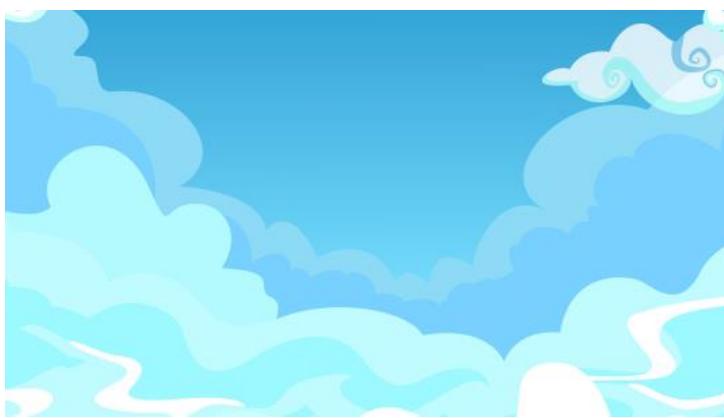
- Ти вже вмієш гриміти, - загомоніли. - Будеш за старшу серед нас. Як тебе звати?

- Ще не знаю, - відповіла та. - Ім'я треба вигадати. Щоб мені личило. Адже я буду величною грозовою хмарою.

- Грозанна, - вигукнув хтось. - Нехай тебе звуть Грозанною!

- Гаразд, - погодилася хмарка. - Мені подобається.

Її подружки теж вибрали собі імена, хто які хотів, і тоді всі разом вони полетіли гратися. Ну зовсім як звичайні людські діти...

наші тіні.

І вони знову чимдуж закружили в повітрі, але тепер створюючи на землі різні чудернацькі малюнки. Аж раптом:

Спочатку наздоганяли Грозанну. Потім іншу хмарку, ще іншу...

Налітавши, зупинилися над пісчаним пляжем, де того дня відпочивали люди.

- Дивіться, - мовила одна хмаринка, - на березі видно

- Зупиніться! - донеслося до них незрозуміло звідки.
- Хто це? - перезирнулися пустуни.
- Я, Сонце!
- Добрий день, дядечку Сонце. - хмаринки привітно загойдалися в повітрі.
- Ми такі раді, що ви заговорили з нами.
  - Приємно це чути, але бавитись летіть деінде. Хіба не бачите, що заважаєте людям?
  - А що нам люди? - здивувалась Грозанна.
  - Люди - головні на Землі, - пояснив дядечко. - А Сонце і хмари повинні їм допомагати.
  - А ми не хочемо! - залунало у відповідь. - Ми хочемо грatisя.
  - Грайтеся собі. Але в іншому місці.
  - Не хочемо! Не хочемо!
  - Не будете слухатися, - суворо мовив дядечко Сонце, - то я припечу і розтоплю вас.

подув він у бік хмаринок.

- Ми не слухаємося! Ми не слухаємося! - Малеча почала грайливо вдавати з себе різних тварин: оленя, зайця, лисицю, ведмедя...

Дідусь Вітер не став з ними довго розводитись, і почав здувати їх подалі від берега. Та хмарок це лише потішило. Грозанна перетворилася на автомобіль і вдала, що їде по небу на зустріч Вітрові. Інша хмарка стала раптом триголовим Змієм, який загрозливо відкрив на дідуся всі свої пащеки. Третя зробилася переляканою вівцею, що просить пощади. Кожна хмарка вигадувала щось смішне, аби подратувати Вітра.

– Ось ви як! – розсердився нарешті він, – тоді тримайтесь!

Вітер з усієї сили подув на хмаринки, зіштовхнув між собою, а тоді вже легко відігнав од берега.

– Оце то так. – Знову першою оговталася Грозанна. – Дідусь Вітер дуже сильний, мабуть найсильніший у світі.

– Ох, – застогнали інші, – добряче він нас відшмагав.

Тим часом почало сутеніти – то дядечко Сонце рушив за обрій на нічний відпочинок. Хмарки й собі приготувалися спати. Піднялися високо в небо і стали тонкими, схожими на біле шовкове простирадло, що вкрило землю і море від небесного холоду.

Її величність – королева Золотава

Зранку хмарки здивовано оглянули одна одну. За ніч, непомітно для себе, усі дуже виросли, подорослішали. Їм уже не хотілося пустувати як учора.

І тут до них підлетіла велика біла хмора:

– Доброго ранку, – привітала вона.

– Доброго ранку, – гуртом відповіли хмарки.

– Я від королеви Золотави – повелительки країни Білих Хмар. Вона викликає вас до себе для знайомства.

– А наша країна велика? – спитала Грозанна.

– Небо над усією Землею.

– Ого! – здивувалися хмарки. Адже вони вже знали, що Землю й за тиждень не облетиш. – А наша королева добра чи зла?

– Золотава справедлива! – відповіла хмора. – А вчора в неї народилася донька – Веселка. Вона в чудовому настрої.

Хмарки одразу попливли в гори, до королівської ущелини. І, звичайно ж, летіли близче до Сонця, аби не чіплятися за високі засніжені вершини.

Та ось вони побачили її величність королеву Золотаву. На Сонці ця хмора справді вся світилася золотом. Королева сперлася на одну з гір, наче на трон, і з любов'ю дивилася на доньку. Веселка, виблискуючи всіма своїми кольорами, бавилася біля неї з промінчиком Сонця.

Довкола них на сусідніх горах розташувалися хмари – слуги, що охороняли свою повелительку й виконували її накази.

Хмарки на чолі з Грозанною підлетіли ближче і схилилися перед Золотавою.

- Рада вас вітати, - перевела на них погляд королева, - здається це наші вчораши бешкетники припливли. Чи правду мені розповіли Сонце і Вітер?

- Правду, - відповіла за всіх Грозанна, - але вчора ми були ще дуже маленькими.

- Так, так, старших треба слухатися.
- Тепер будемо, - пообіцяли малюки.

- Гаразд, цей раз я вам пробачу і дозволяю ще два дні порозважатися, познайомитися з нашою країною. Тільки нікому більше не робіть шкоди.

- Мамо, а можна я з хмарками полечу гратися? - Озвалася в цю мить принцеса Веселка. - Бо все сама та сама.

- Ой, не знаю, - захвилювалась

королева, - ти ще така маленька.

- Нічого, - мовив згори дядечко Сонце, - нехай політає. Я її догляну.

І Веселка попливла з хмарками.

- Ти не задавака? - спитала у неї Грозанна, коли вони відлетіли подалі.

- Ні, - відповіла принцесса, - я буду як усі.

Це хмаркам сподобалося. Вони взяли Веселку у свою гру і почали наздоганяти одна одну. Потім робили в небі різні фігури, грали кулевою блискавкою у футбол, виводили своїми тінями на землі малюнки. Але вже нікому не заважали і не дратували Сонця і Вітра.

Веселка у цих іграх своїм семиколірним коромислом була і футбольними воротами, і містком між хмарами, і суддею на перегонах.

- А спробуйте малювати на небі, - запропонувала вона своїм новим друзям наприкінці дня. - Якщо піdnіметесь вище, то з купчастих хмарок перетворитеся на пір'їсті, і вийдуть дуже гарні картини.

Всі погодилися. Не те, щоб у них виходило щось чітке, але білі лінії, прямі та всіляко закручені створювали чудові візерунки в світлі Сонячних променів. Багато людей, хто дивився в той час у небо, довго не могли відірвати захопленого погляду...

До наступного ранку хмарки ще вирости й подорослішли. Їм залишився один день на розваги, і вони розлетілися в усі боки, аби подивитися, що є цікавого на Землі.

- А ти куди? - спітала Грозанна у Веселки.

- В перший свій день я подорожувала з мамою і подружилася з людськими дітьми, - відповіла та, - з ними теж можна чудово гратися.

Грозанна здивувалася:

- Як це? Ми ж не опускаємося на землю, а вони не піднімаються до нас.

- Якщо хочеш, летімо разом, подивишся, - запропонувала Веселка.

Це було щось нове, цікаве, тому хмарка одразу ж погодилась. Вони вирушили в дорогу і невдовзі знайшли у полі гурт дітей, що ганяли м'яча.

- Дивіться, сьогодні Веселка не сама прилетіла, - помітили їх маленькі люди. - Наздожени нас, - гукнули Грозанні.

Хмарка почала літати за дітьми. Щоб наздогнати треба було просто накрити їх тінню. Хлопчики та дівчатка виявилися дуже прудкими, та небесна переслідувачка літала швидше і невдовзі впіймала всіх.

Після того Веселка разом з дядечком Сонцем примудрилися зробити на землі Сонячний Зайчик.

- Наздоженіть його! - мовила голосно.

Діти кинулися ловити Зайчика, накриваючи долонями, та весь час трошки не встигали. Врешті, потомившись, зупинилися й попросили:

- Хмарко, полий нас, будь, ласка, дощиком.

Грозанна не могла відмовити друзям і діти радісно застрибали під теплими краплинами, вмиваючись і бризкаючи на всі боки.

А після дощу в небі наче розквітла Веселка. Грозанна разом з дітьми побачили чудову, яскраву, майже на все небо райдугу.

- Ура! - загукали діти. - Яка велика і гарна Веселка!

Раптом одна маленька дівчинка злякано зойкнула, показуючи на небо:

- Дивіться! Шуліка на голубку нападає. Ой! Зараз упіймає!

Діти схвильовано подивились угору. Та тут не розгубилася Грозанна. Вона кинулась назустріч пташкам і голубка в останню мить встигла сковатися у хмарку.

Хижі птахи покружляла довкола, все ще сподіваючись на здобич, та й полетіла геть. Полетіла далі і врятована голубка, прогулююючись тричі на знак подяки.

- Ти така хоробра і швидка, - мовила до Грозанни принцесса.

- Я й не думала, що зможу, - зраділа похвалі хмарка. - Само так вийшло.

Під вечір дядечко Сонце, як завжди почав хилитися до сну, а Веселка з Грозанною влаштували дітям останню на цей день розвагу – чудову, золотисто – червону заграву.

Хмарида

Наступного дня Грозанна, та всі інші хмарки зібралися до королівської ущелини. Була серед них і Веселка.

Її величність, як перше, сиділа на своєму троні. Сонце й Вітер звично приносили з усієї землі різні звістки, і королева давала своїм підлеглим відповідні доручення.

Коли вся робота була поділена, Золотава мовила:

– Якщо хтось зустріне Хмариду, передайте їй мій наказ негайно з'явитися сюди.

Хмари похиталися на знак згоди, а до королеви підлетіла Веселка.

– Дозволь мені, мамо, з Грозанною подорожувати, ми з нею так здружилися.

– Ти принцесса, – відповіла Золотава, – можеш весь час бути біля мене. Але вирішувати тобі. Моя донечка вже зовсім виросла.

– Дякую. – Веселка притиснулась до матері і полетіла за своєю подругою.

Коли вони залишали ущелину королеви, Грозанна підлетіла до однієї із слуг:

– Хто така Хмарида? Я нічого про неї не знаю.

– Це відома у нас потвора, – мовила та, – такої дикої і злої хмари давно не було. В перший день після народження всі бешкетують, бавляться, навіть трохи шкоду роблять. Потім якось заспокоюються. Але тільки не Хмарида. Вона так і залишилася розбишакою. То в якісь країні на тиждень дощ зробить, то десь таку грозу влаштує, що дерева від блискавки ламаються. Але найбільше любить мряку напускати. Знає, що людям така погода не подобається, от і знущається.

І все це ще можна було б терпіти, якби з малої розбишаки вона не стала великою розбійницею. Почала в будинки блискавкою влучати, а то й кораблі на морі топити. Вже багато людей через неї загинуло.

- Еге-ге, - замислено мовила Грозанна, - невже бувають хмари, що хочуть зла таким добрим і веселим людям?

- Дійсно, - погодилася Веселка, - якась хижачка, а не хмара.

Потім вони полетіли далі, Грозанна поливала поля, міста і села, де вже давно не було дощу. Веселка весь час була поруч, радуючи людей своєю красою.

А під вечір на горизонті вони побачили велику темну хмару, що час від часу громіла і пускала блискавки на якесь місто. Невдовзі Грозанна помітила внизу великий вогонь.

- Дивися, - мовила до Веселки, - це, мабуть, Хмаридла. Вона підпалила чиюсь домівку.

- Яка страшна! - злякалася принцесса.

- Але не для мене. - Сказала Грозанна і підлетіла ближче. - Агов, Хмаридло, припини над людьми знущатися!

- Хто це там такий хоробрий? - почули подруги зневажливу відповідь.

- Я, Грозанна. Передаю тобі наказ королеви Золотови негайно прибути в ущелину її величності.

- А чого це вона мені наказує? - відповіла Хмаридла. - Не слухала й не буду слухатись.

Тоді Грозанна звернулася до Сонця.

- Дядечку, передайте, будь ласка, те що ви чули королеві.

- За одну мить, - охоче відповів той.

Тим часом Хмаридла продовжувала бити блискавками по місту. Грозанна підлетіла до неї і штовхнула її у бік:

- Припини блимати!

Хмаридла здивовано спинилася. Грозанна вже добряче виросла після народження і виглядала тепер досить великою, впевненою в собі хмарою. Проте розбійницю це не спинило. Вона розвернулася, сильно штурхонула

Грозанну і, загримівши на все небо, метнула блискавку у самісінький її центр.

Але й Грозанна була готова до нападу. Вона встигла ухилитися і сама вистрелила у противницю громом і блискавкою.

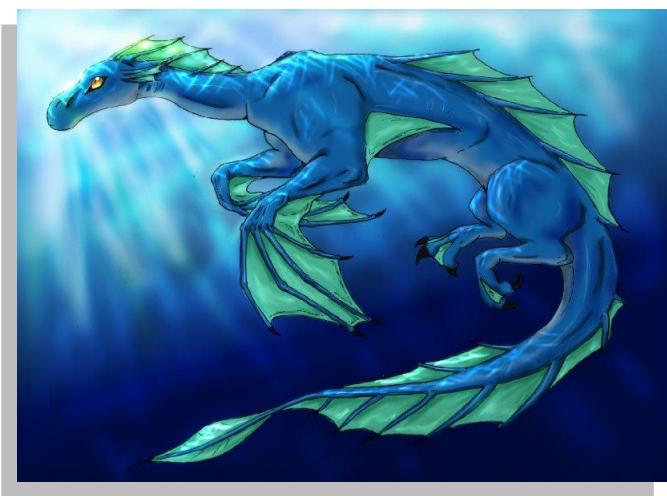
Та не чекала опору, адже ніхто й ніколи ще не давав їй відсічі. Блискавка Грозанни влучила точно в серце Хмаридли і вона завмерла на місці.

- Яка ти молодчина. - зраділа Веселка. - Подивись, у місті вже й дощ припинився. А Хмаридла цілий день тепер не зможе поворухнутися, не те що шкоду зробити.

Невдовзі з'явилися слуги її величності і разом з Грозанною відтягнули Хмаридлу в ущелину королеви.

Суд над зловмисницею був недовгим. Її назавжди ув'язнили між двома крутими скелями, що близько прилягали одна до одної, і приставили двох слуг для охорони, аби не втекла.

Морський Змій

У ті часи глибоко в синьому морі жив злий і страшний Морський Змій. Всі люди, риби та морські тварини його боялися. Він був довгий з величезною, немов ворота, пащею і гострими, наче ножі, зубами. До того ж, міг у кого завгодно перетворюватись, чим нерідко обманював свої жертви.

Кілька років тому надумав Морський Змій захопити доньку царя морського - Моряну, щоб стала вона йому служити. Проте Моряна швидко розібралася з нахабою. Хвилями й течіями загнала його в найглибші і найтемніші води, куди жодна риба не запливає, і полишила там, заборонивши під загрозою смерті випливати.

Змій нічого не міг вдіяти. Гинути від розлюченої Моряни аж ніяк не хотів. Лише зрідка вночі піdnімався з глибин, аби впіймати якусь рибину, що загавилася і забула про небезпеку.

Але зі своєю долею Змій не змирився. В нього виник страшний задум: перетворитися на хмару, захопити країну Білих Хмар і закрити собою все небо.

“Тоді, – будував він свої жахливі плани, – я вже познущаюся над людьми. На Землі весь час буде або дощ і гроза, або туман. Ніхто і ніколи більше не побачить Сонця. Та й з Моряною поквитаюсь. Буде ховатися від моїх блискавок і вже ніколи не з’явиться над водою. Навіть Вітер притисну до землі і моря, щоб нічим не міг мені зашкодити”.

Надумавши всі ці страхіття, Морський Змій швидко, щоб його не спинила Моряна, виплив на поверхню. Тут, перетворившись на хмару, він одразу піднявся в небо.

Хмора з нього вийшла потворна і чорна, як ніч. Жоден промінчик Сонця не пробивався крізь неї. Навіть довкола стало темно і моторошно.

Опинившись над морем, Чорна Хмара – Змій озорнувся і побачив біля себе невеличкі хмарки, які тільки сьогодні народилися.

- Привіт, – підлетіла одна до нього, – а чого ти така чорна?

- Зараз дізнаєшся, – відповів Змій і, накинувшись на неї, поглинув, наче проковтнув.

Інші хмарки шугонули вростіч, та чорна потвора літала швидше. Вона наздогнала і з’їла всіх.

- Усе йде за планом, – мовив сам до себе Змій. – Я збільшуєсь, поїдаючи хмари. Мене ніхто не спинить. Я проковтну їх усіх і стану повелителем неба.

Ці розбійні напади, звичайно ж, бачили дядечко Сонце та дідусь Вітер. Вони одразу розповіли про все королеві Золотаві.

Хмари, які чули розповідь, обурено загомоніли:

- Треба провчити негідника! Не дамо ображати наших сестер.

- Гаразд, – погодилася Золотава, – двоє з вас летіть до Чорної Хмари і приведіть її до мене. Друже Вітер, допоможи моїм слугам.

Через деякий час назад повернувся лише Вітер.

- Чорна Хмара ковтнула ваших посланців, і я нічим не зміг допомогти, – збентежено мовив він. – Моряна, – донька морського царя розповіла мені, що це не просто хмара, а Морський Змій. Проти нього потрібно виступати всім разом, лише тоді можна буде перемогти.

Все це чула і Хмаридла, адже її в'язниця була поряд із королівською ущелиною. “Ось кому я буду служити, Змієві, - подумала вона, - ось разом з ким я робитиму все, що захочу”. І поки її вартові збентежено слухали Вітра, Хмаридла легко втікла з-під їхньої охорони.

Морського Змія вона знайшла дуже швидко. Той проковтнув уже чимало хмар і виріс до велетенських розмірів.

- Зачекай Змію, не їж мене, - мовила Хмаридла, - я хочу служити тобі. Золотава не давала мені робити з людьми те, що я хотіла. Навіть до в'язниці посадила. А тобі я стану в пригоді.

“Нехай допоможе мені, а потім я проковтну і її,” - задоволено подумав Змій.

- Згоден, - мовив уголос, будеш мені слугою.- Розкажи, що робиться в королеви Білих Хмар.

Хмаридла, мабуть, не знала, що зрадників не любить ніхто. Не могла, звичайно, знати і того яку долю їй приготував Морський Змій.

- Я все чула, - мовила вона улесливо, - Вітер дізнався про тебе від Моряни і розповів королеві. Коли я тікала, вони сиділи і думали, як тебе зупинити.

- Гр-гр-гр! - зареготав Змій, гримаючи і пускаючи на всі боки блискавки. - Мене зупинити неможливо. А ця зарозуміла Моряна пожалкує, що колись наді мною знущалася. Лети попереду і показуй дорогу до королівської ущелини.

- Слухаюся, мій повелителю, - нахилилася в його бік Хмаридла, а тоді спитала обережно: - А чи не могла б я дещо попросити?

- Проси, - дозволив Змій.

- Серед хмар є одна, яка мене образила. Це мій ворог - Грозанна. Дозволь мені особисто розправитися з нею.

- Добре. Ще щось? - спитав Змій.

- Так, мій повелителю. Ця Грозанна всюди подорожує з принцесою Веселкою. Вона дуже гарна, ріznокольорова. І, якщо надумаете одружитися, то кращої пари не знайти.

- Добра ідея. - Похвалив Хмаридлу Змій, а про себе подумав: “Навіть найкращі ідеї тебе не врятають. Ти загинеш, як і всі, просто загинеш останньою”.

Захоплення країни Білих Хмар

Королева Золотава від Сонця і Вітру швидко дізналася про зраду Хмаридали.

- Не розгледіла я її. Лише у в'язницю посадила, а вона тепер проти своїх іде.

- Не час про це думати, - зупинив її Вітер. - Велика небезпека над нами нависла. Треба виступати всім разом: і нам із Сонцем, і всім хмарам. І не панькatisя. Бити блискавицями, розпеченим промінням, ураганом, хто чим уміє.

Королева, яка жодного разу в житті не воювала, не погодилася:

- Спочатку треба послати когось для перемовин.

- Але ж ти вже посилала. - Заперечив дядечко Сонце. - І що?

- Ми посилали слуг із війною, а тепер спробуємо з миром, - наполягала на своєму Золотава.

І вона відправила дві хмари на зустріч Змієві. Посланці її величності зустрілися з нападниками над морем.

- Королева вирішила домовитися з вами, - мовили вони.

- І чого їй треба? - зневажливо спітав Змій.

- Золотава бажає миру і наказала довідатись, чого ви хочете, аби не нападати на нас.

- Ваша королева дурна, якщо нічого не зрозуміла, - злісно гримнув Змій. - Я якраз і хочу на вас нападати, знищувати всіх до одного.

Він обернувся до Хмаридали.

- Убий їх, подивимось на що ти здатна.

Зрадниця вилетіла поперед Змія і пустила блискавку в самісінький центр однієї хмари. Друга встигла приготуватися до бою і, навіть вистрелила у зрадницю, проте не влучила. А та швидко розвернулася і її блискавка знайшла серце і цієї хмари.

Потім Хмаридала, наслідуючи свого господаря напружилася і проковтнула слуг королеви одну за одною, від чого збільшилася майже вдвічі.

- Молодець, - похвалив її Змій. - Вмієш битися.

І вони полетіли до королівської ущелини, що була вже зовсім поруч...

Золотава одразу довідалась про долю своїх посланців. Та часу на приготування до битви не лишалося. Хмари лише встигли знятися в повітря, як на них напав Змій.

Він почав ковтати підданих королеви, стріляючи на всі боки велетенськими блискавками.

Хоч і не зразу, а хмари таки оговталися. Вони трохи розлетілися й стали відповідати вогнем своїх блискавок. Кілька хмар спробували протаранити собою Змія, але той легко їх проковтнув.

Деякі змогли облетіти ворога і напали на нього з тилу. Сонце й собі безжально припекло Змія, а Вітер кинувся на нього шквалом, намагаючись розшматувати.

Морський Змій не чекав такого відпору. Був занадто самовпевненим. Тому закрутися в повітрі, не знаючи звідки відбивати напад...

Весь цей час Хмаридла хovalася під своїм господарем. Думала тихенько відсидітися. Та тепер зрозуміла, що не вийде. Змій опинився в небезпеці, а якщо він програє, то і їй, як зрадниці, пощади не буде.

Хмаридла глянула на всі боки і несподівано напала на слуг королеви, які атакували Змія ззаду. Першими двома пострілами блискавки вона вивела з битви двох, а з третьою хмарою зчепилася не на життя, а на смерть.

Саме цього Змієві і не вистачало. Позбувшись нападу ззаду, він кинувся вперед і одну за одною проковтнув решту захисниць королеви.

Золотава теж почала стріляти в нападника блискавками, та це вже її не врятувало. Остання думка була про принцесу Веселку, яка, на щастя, подорожувала далеко від королівської ущелини...

Наковтавшись хмар, змій зробився неймовірно великим. Він вже й крайв своїх не бачив.

Хмаридла на той час теж перемогла свого супротивника.

- Щось довго ти ховалася, - дорікнув їй Змій, - ще трохи і вони би перемогли.

- Я не ховалася, - виправдовувалася зрадниця, - просто не знала куди кидатися. Коли ж побачила небезпеку, одразу вступила в бій, одночасно з трьома хмарами.

- Хай буде так, - не дуже повірив Змій. - Ми, здається, всіх знишили, але твоєї Грозанни і принцеси я не бачив.

- Нічого, я знайду їх, обіцяю.

- Добре, Грозанна твоя, а Веселку приведеш до мене.

Він відпустив Хмаридалу на пошуки, сам же почав наганяти на Землю дощі та град, грім та блискавки...

Люди, звісно, не знали, що сталося в небі, проте вже відчули на собі перемогу Змія, перелякано сховавшись по домівках.

Грозанна проти Хмаридали

Грозанна з Веселкою нічого не підозрювали. В день нападу друзі полетіли на інший бік Землі подивитися на рослин та тварин, що там водилися.

Та ввечері біля них з'явився Вітер і разом з дядечком Сонцем вони розповіли про нещастя.

Веселка одразу ж заплакала. Всі її фарби за якусь мить потмяніли. Засумувала й Грозанна. Горе її було таким великим і несподіваним, що слози хмари пролилися на Землю, як ніколи, холодним дощем. Сонце і Вітер якийсь час не зважувалися переривати тиші. Та дідусь врешті промовив:

- Змій послав Хмаридалу знайти вас. Убити Грозанну і привести до себе Веселку, аби одружитися з нею.

- Я ніколи не вийду за нього, - рішуче сказала принцеса. - Краще смерть, ніж жити з убивцею моєї матері.

- Поки що нічого боятися, - заспокоїла її Грозанна, - Хмаридалу я один раз побила, поб'ю і ще раз.

- Тепер вона стала значно більшою і сильнішою, - сказав дядечко Сонце.

- Але ви ж мені допоможете?

- Звичайно, - разом відповіли Сонце і Вітер, - проте...

- Вона більша, - зупинила їх Грозанна, - зате я прудкіша. Її я не боюся, а от що із Змієм робити - не знаю.

- Спочатку убий Хмаридалу. - мовив Вітер. - Ця клята зрадниця вже зовсім близько.

Грозанна побачила на горизонті свого затятого ворога й приготувалася до бою...

Хмарида неспішно повзла по небу, гриміла і на всі боки блимала блискавками, аби одразу залякати противника.

- От ми й зустрілися, - гукнула вона, - і ця зустріч для тебе буде останньою.

- Це точно, - погодилась Грозанна, - зустріч буде останньою, але для кого, ще подивимось.

Вона підлетіла близче і пустила одразу дві блискавки в серце Хмарида. Та до цілі вони трохи не дістали. Зрадниця була занадто великою.

- Го-го-го! - зареготала вона, гримаючи на все небо. - Тепер моя черга.

І вистрелила аж трьома блискавками. Грозанна ледве встигла ухилитися.

Тут вступили в бій Сонце і Вітер. Особливо Дідусь дошкуляв Хмарида. Рвав на шматки, штовхав, не даючи прицілитися. Та все ж збити її з пантелику не міг.

Прислужниця Змія все сунула вперед. Від кількох ударів блискавки Грозанна встигла сховатися в невеличкій западині. Тоді різко злетіла, мало не до Сонця, і вже з гори двічі вистрелила.

Цього разу їй не вистачило зовсім мало. А Хмарида ще більше розлютилася. Вона почала безперервно пускати в Грозанну блискавки.

Добре, що на допомогу знову прийшов Вітер. Він добряче штурхав зрадницю, від чого всі її постріли проходили мимо.

Веселка дивилася на все це і лише переживала за свою подругу, адже сама воювати не вміла та й не мала такої зброї, як блискавки.

Хмарида весь час наступала, а Грозанна кидалася з боку в бік, аби не потрапити під удар і посувалася назад. У цей час в неї і виник несподіваний план. Вона кинулася вперед, наче в атаку. А коли зрадниця вже приготувалася убити її, пірнула вниз. Усі блискавки Хмарида пролетіли значно вище цілі.

Хитрість Грозанни вдалася. Під ворогом, по самій землі вона простелилася швидкоплинним туманом і залетіла в тил противниці. І поки та лише думала розвертатися, на всій швидкості врізалася в неї, випустивши дві блискавки.

Цього разу Грозанна не схібила. Зрадниця знерухоміла і тоді за неї взялися Сонце і Вітер. Дідусь швидко розшматував Хмаридлу, а дядечко

Сонце гарячими променями перетворив усі ті шматки на воду, яка ряснім дощем зійшла на землю.

- Ура! - загукали Веселка й Грозанна. - Ми зробили це. Убили прислужницю Змія.

Зраділи і Сонце з Вітром. Адже це була перша перемога над Змієм, хоча й не дуже велика.

Погоня

Змій чекав Хмаридлу з Веселкою, а їх усе не було.

- Щось у ції безтолкової зрадниці не вийшло, - мовив сам до себе.

Потім подивився як радісно світить Сонце й спитав:

- Чого радієш? Може десь мою помічницю бачиш?

- Вже на щастя не бачу, - відповів дядечко. - Грозанна перемогла її. А ми з Вітром перетворили Хмаридлу на водичку.

- Дякую за допомогу. Я все одно не збирався лишати її живою. А мені якась там Грозанна не зашкодить.

- Хто зна, хто зна.

- Та я проковтну її і не помічу, - мовив Змій.

Він розвернувся і всією масою посунув до Грозанни, поливаючи дорогою Землю дощем й несамовито блимаючи блискавками.

Дядечко Сонце одразу попередив Веселку й Грозанну про небезпеку.

- Ой, що ж робити? - спантеличено мовила принцеса.

- Не знаю, - чесно призналася її подруга.

Нічого не могли підказати і Сонце з Вітром.

Тоді Веселка звернулася до Грозанни:

- Ми з тобою подруги і останні, хто лишився з королівства Білих Хмар.

Якщо загинеш ти, то загину і я.

Тим часом з'явився Морський Змій. Видовище було жахливе. Він закривав собою все небо. Не видно було його кінця і краю. Ні з гори, ні з боків.

Веселка затремтіла, а Морський Змій гукнув їй ще здалеку:

- Не бійся, тебе я не зачеплю. А от з твоєю подругою поквитаюся.

Грозанна несподівано підскочила до Змія впритул і запустила в неї дві блискавки, як робила з Хмаридлою. Та де там. Дострелити до серця Змія було не можливо. Воно ще й з-за горизонту не з'явилося.

Морське страховисько зневажливо гримнуло на цей напад, і вистрелило у Грозанну одразу десятьма блискавками.

Лише диво врятувало хмару від смерті, адже ухилилася вона просто не встигла б.

Дядечко Сонце нещадно смажив Змія з гори, та не завдав йому майже ніякої шкоди. Дідусь Вітер шквалом налітав на страховисько, але навіть поворухнути його не міг.

Грозанна, зробила ще одну відчайдушну спробу. Пірнула під Змія, долетіла до його середини і вистрелила знизу. Проте й звідти до серця не дістала.

Зате знову мало не загинула. Змій обстріляв її згори блискавками та градом розміром, як великий кавун.

Добре пошматована Грозанна таки вискочила з-під Змія і кинулась навтіоки.

Битва перетворилася на погоню.

Утікачці трохи вдалося відірватися від противника. А той особливо й не поспішав. Був упевнений, що нікуди цій впертій хмарі не дітися.

Веселка полетіла за ними.

Добре знаючи всю Землю, Грозанна вирушила до пустелі. Сподівалася, що без води Змій охляне, а дядечко Сонце довершить справу. Та без води було тяжко і їй самій. Вона бачила, як швидко тане Змій, але сама теж була уже значно меншою і загинула би раніше. Тож тепер вирішила тікати до моря. Страховисько теж радо залишив пустелю. Обидвоє вони підживились морською вологою й погналися далі.

Проте над морем, у стихії Морського Змія, в Грозанни не було жодного шансу урятуватися. І вона попрямувала в бік гір.

... День змінювався ніччю, тоді знову приходив день, та ніхто на це не зважав. Гонитва тривала...

Невдовзі Грозанна пірнула у височенні гори з грізно насунутими на брови сніговими шапками. Неповороткий Змій довго не міг навіть побачити противницю, що прудко петляла між схилами. Та він не розгубився й тут і рушив крізь вершини, наче щупальці пускаючи в усі боки. Тепер вже Грозанна ніде не могла сховатися. Довелося їй залишити і гори.

Раптом вона почула Дядечка Сонце.

- Грозанно, Змій тебе до Північного полюсу жене.
- І що? Я ніколи так далеко не залітала.
- Там дуже холодно. Уночі температура мінус п'ятдесяти сягає . І хмари перетворюються на бурульки. Вони падають на Землю назавжди. Не гинуть, але й у небо не злітають ніколи.

Тим часом довкола ставало все холодніше. Веселка давно і далеко відстала, бо й утікачка і переслідувач летіли все швидше і швидше. З Морського Змія тепер вже йшов не дощ, а важкий лапатий сніг.

І тут він вирішив схитрувати.

- Агов, Грозанно! - прогrimів голосно.
- Чого тобі? - навіть не озирнулась та.
- Ти дуже спритна і розумна, і я вже втомився за тобою літати. Припиняй безглаздий опір. Все одно я тебе колись упіймаю. Переходь до мене на службу. Будеш жити собі з Веселкою.
- Не вірю я тобі, - відповіла Грозанна, - а навіть якби повірила, то ніколи б не погодилася. Краще загинути, ніж бачити, що ти з Землею будеш робити.
- Як хочеш, - злісно гримнув Змій і полетів за нею ще швидше.

Oстанній розділ

Грозанна вирішила не шукати порятунку від Північного полюсу. “Спробую заманити Змія і ми загинемо від холоду разом. Лише так я позбавлю Землю і людей від цієї жахливої потвори” - думала вона.

Отож, Грозанна подалася просто на північ. Розлючений довгою гонитвою, Змій кинувся слідом. Він теж нічого не знов про страшні морози Північного полюсу.

Невдовзі їм стало холодно, потім дуже холодно, а згодом вони почали замерзати. Врешті

Грозанна перетворилася на велику бурульку і впала...

Змій теж перетворився на нейiovірних розмірів льодяну скелю. Але зміг полетіти далі, бо був не хмарою, а морським страховиськом.

- Все пропало, - подумала Грозанна з розпачем...

Вже святуючи перемогу Змій минув холоди. Та тут його підсмажив дядечко Сонце і, розтопившись, він упав у море стіною води, знову перетворившись із хмари на Морського Змія.

В цей момент з нього цілими і здоровими випливли королева та всі її піддані, кого проковтнув Змій.

До них одразу підлетіла щаслива Веселка.

- Вітаю вас, - зрадів дядечко Сонце, - я уже говорив з Моряною. Вона зробить так, що Морський Змій більше ніколи нікого не потурбує.

- Чудово! - зраділа Золотава. - Але хто нас урятував?

- Грозанна, - відповіла Веселка. - Вона заманила Змія на полюс. Він замерз на лід, потім розтанув і впав у море. А сама Грозанна назавжди залишилася бурулькою і я лечу до неї.

- Донечко! - вигукнула королева Золотава. - Ми ж тебе ніколи не побачимо.

- Так, мамо, але Грозанна - моя подруга і ми поклялися ніколи не розлучатися.

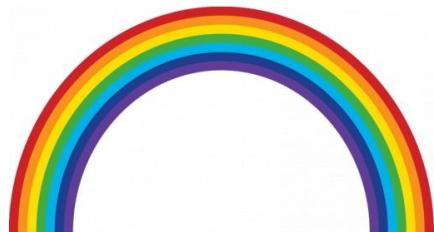
Всі засумували. Але раптом з-за горизонту з'явилася Грозанна.

То Моряна теплою течією підмила і відколола бурульку - хмару від льодовиків Північного полюсу та й погнала її до тепла. Тут Грозанна, швидко розтанувши, піднялася в небо.

Радості жителів країни Білих Хмар не було меж. Особливо раділа і виблискувала всіма кольорами Веселка.

Відтоді вони з Грозанною так і залишилися нерозлучними.

Ще й тепер, після теплого літнього дощу і веселої, незлої грози з великої гарної хмари - Грозанні з'являється на обрії яскрава багатобарвна Веселка.

Автор: Олег Шелепало

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/oleg-shelepal/krajina-bilyh-hmar.html>

Годинник на вежі

Незнайомець

Далеко - далеко, серед темних лісів, було собі місто Трампорі. В перекладі з мови місцевих жителів ця назва означала Веселе місто.

І в ньому справді жили веселі люди. Понад усе вони любили сміятися і танцювати. Навіть уві сні з їхніх облич не сходила посмішка.

Трампорійці із стародавніх літописів знали, що на світі живуть і інші люди, але ніколи їх не бачили. Хоч би як далеко ходили у ліс мисливці, нічого, крім дерев та звірів, вони там не зустрічали.

Саме місто з усіх боків було оточене високим білокамінним муром зі східною та західною брамами.

В центрі міста височіла вежа зі старовинним годинником на вершині. Коли й хто збудував цю вежу, навіть найстаріші люди не знали. Про це не було ніде ні згадки, ні запису. Казали лише, що годинник оберігає життя міста і має незвичайну чарівну силу.

З покоління в покоління, наче малу дитину доглядали люди годинник. Щодня один із дорослих городян по черзі йшов у вежу, де мав стежити за роботою механізму та двічі його заводити.

Поблизу східних воріт, у невеликому чепурному будиночку жив із своїми батьками хлопчик Тімбор. Удень він вчився в школі,

ввечері грався на вулиці з іншими дітьми, а в суботу та неділю ходив з батьком, якого звали Бардесом, на полювання.

Одного теплого недільного ранку батько повів Тімбора в далекі хащі, де водилися олені, лосі та дикі кабани.

Продираючись між деревами, хлопчик раптом уловив ледь чутний стогін.

- Там якісь дивні звуки, - підкликав він батька, - наче людина стогне.
- Не може бути, - відповів Бардес, - всі мисливці пішли в інший бік.

Але в цю мить і він почув стогін.

Батько з сином пішли на звук і неподалік під деревом побачили худого, виснаженого чоловіка в обірваному одязі. Він лежав там розкинувши руки і тихо стогнав.

- Я не знаю його, - здивувався Тімбор.

- Я теж, - батько відклав рушницю і нахилився до нещасного. - Він не з нашого міста.

- А звідки ж?

- Важко сказати...

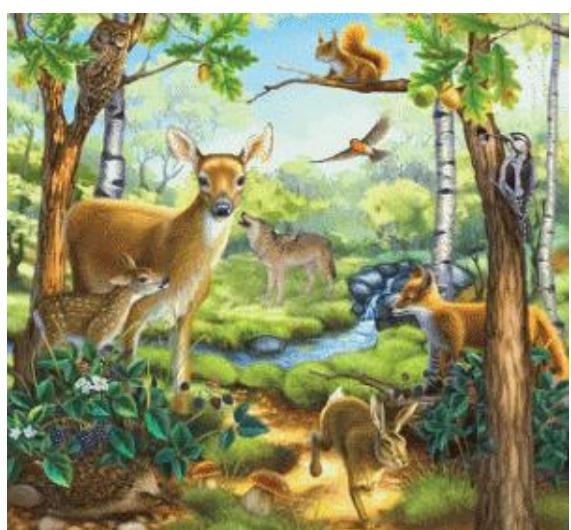
Тімбор дістав фляжку і влив чоловікові в рот кілька крапель води. А коли той розтулив повіки, хлопчикові здалося, що очі незнайомця незвично бігають.

Побачивши над собою людей, чоловік щось сказав. Але його мова не була схожа на трампорійську, і батько з сином нічого не зрозуміли.

Чоловік, певно, давно не їв. Він так охляв, що не міг триматися на ногах. Тому Бардес віддав синові рушницю, а сам завдав чоловіка собі на плечі і поніс у місто.

Таємниця чарівного годинника

Минув тиждень. Трампорійці дали притулок знайденому чоловікові і трохи навчили його говорити по-своєму.

Карпарон (так звали пришельця) розповів їм про свої пригоди. Сказав, що далеко на заході є багато інших міст, що якось він пішов по грибі і заблукав у лісі, де прожив до зустрічі з Бардесом та Тімбором двадцять три дні. Послухати цю розповідь зібралися майже всі городяни. Прийшли і Бардес з Тімбором. Хлопчик, треба сказати, ще з першої зустрічі відчув недовіру до Карпарона. Тому слухав особливо уважно, стежив за

кожним рухом пришельця.

Тімбор помітив, що, коли Карпарон говорив про гриби, його голос звучав невпевнено. Так, ніби цю історію він вигадав.

Про свої підозри хлопчик нікому не розповів. Бо ж не мав жодного доказу нечесності знайденого чоловіка.

Минав час. Карпарон одужав і попросився на роботу. Правда, трампорійці були здивовані, що він завжди обирає собі найлегші завдання. Але списали усе на його слабке здоров'я після довгих блукань у лісі.

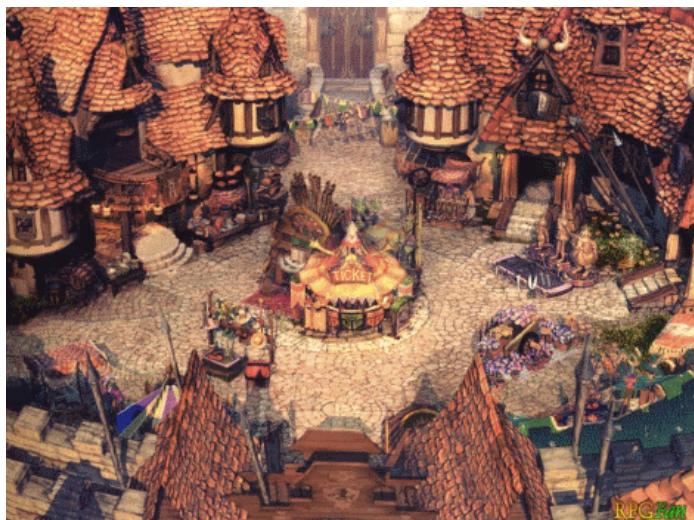
Насправді ж Карпарон одразу збегнув, що потрапив до щиріх, довірливих і працелюбних людей, яких можна обдурити. Щоб увійти в довіру, він і пішов на роботу. Проте аж дуже багато працювати не збиралася.

З часом Карпарон помітив, що ніхто не любить чергувати в годинниковій вежі. Веселим та жвавим городянам ця нудна робота була не до вподоби.

Зате Карпарону вона припала до душі. Сидиш собі цілий день, відпочиваєш, дивишся у вікно...

І на загальному сході жителів він узяв слово.

- Дорогі друзі, - мовив із солодкою посмішкою, - я щиро вдячний за вашу доброту і піклування. Моє єдине бажання тепер - служити місту. Я трохи розбираюся в годинниках, і міг би чергувати замість вас на вежі. Якщо, звичайно, на це буде загальна згода.

Ніхто не здивувався такій пропозиції, нікого вона не насторожила. Всі вже були готові погодитися. Але раптом наперед вибіг Тімбор:

- Не вірте йому! - вигукнув.
- Карпарон нечесна людина.

Люди здивовано перезирнулися.

- Чому ти так вважаєш? - запитав у хлопчика старенький

дідусь, який надавав слово на зборах. - Поясни будь-ласка.

- Я... Я не знаю... Я так думаю...
- Не будьмо суворими до дитини, - одразу взяв себе в руки хитрий прибулець. - Можливо, Тімбор просто перехвилювався.

Присоромлений, хлопчик сховався в юрбі, а Карпарона призначили постійним черговим на вежі.

Наступного ранку йому віддали всі ключі і провели в найсвятіше для городян місце – в кімнату з годинниковим механізмом. Той самий дідусь пояснив Карпарону обов'язки чергового і на останку підійшов до якогось незрозумілого пристрою. Стрілка його вказувала на одиничку, обабіч якої світились цифри нуль і сто.

- А до цього ящичка доторкатися не можна, – сказав старий. – Ніхто не знає для чого він, але з поколінням в покоління ми дотримуємось правила – не чіпати його.

- Я свято шануватиму ваші закони і звичаї, – вроностро заявив Карпарон, – вам не доведеться на мене нарікати.

І він почав чергування. Оскільки ж роботи коло годинника майже не було, новий годинникар здебільшого байдикував.

Прогулюючись вежею чи відпочиваючи в кріслі, Карпарон все частіше дивився на годинник. В чому його чарівна сила, про яку всі говорять? Чому заборонено доторкатися до того приладу з нулем, одиничною і числом сто? Що все це означає?

На десятий день чергування він надумав порушити заборону. Все одно про це ніхто не довідається, подумав собі.

Отож – Карпарон підійшов до прилада, взявся за перемикач і повернув його вліво. Щось клацнуло, стрілка перескочила на нуль, але довкола нічого не змінилося. Годинник як і раніше відраховував секунду за секундою.

Карпарон вже хотів повернути перемикач назад. І якби він так зробив, то далі нічого б не сталося. Але тут він подивився у вікно.

І що ж побачив?.. Всі мешканці міста знерухоміли, завмерли в тих позах, в яких були у момент перемикання невідомого приладу.

Захоплення влади

У першу мить Карпарон укляк на місці. Але зараз же й оговтовся і ... перемикнув стрілку годинника на сто. Люди на вулиці забігали з неймовірною швидкістю.

- Тепер я знаю, в чому чарівна сила годинника і як працює прилад. - зрадів Карпарон. - Коли стрілка на нулі, всі люди зупиняються. Коли вона вказує на сто - роблять усе в сто разів швидше. Лише на кімнату з годинниковим механізмом прилад не діє.

Радіючи із свого відкриття, Карпарон перевів стрілку на одиничку і подивився у вікно. Люди знову почали рухатися як завжди. І жоден з них не помітив, що якийсь час був нерухомим а потім бігав.

- Тепер я буду королем Трампорі, - заговорив Карпарон сам до себе і в його очах блимнув вогник жорстокості. - На мене працюватимуть всі жителі міста!

Карпарон заліз на горішній поверх годинникової вежі, де були дзвони, і задзвонив, скликаючи городян на загальний схід.

- Закінчилось ваше безвладдя.-мовив до людей.- Я розгадав таємницю чарівного годинника і відтепер буду вашим королем. Мусите виконувати будь-яку мою забаганку. Інакше вмить опинитеся в підвалі цієї вежі.

- Яке нахабство! - загукали всі.- Геть його! Виженімо з міста!

- Не хочете по доброму? - розізлився Карпарон. - Буде по поганому.

І він перевів стрілку прилада на нуль. Коли ж всі завмерли, спустився вниз і десять войовничо настроєних чоловіків переніс у підвал. А ключ від його дверей сховав у кишеню.

Після того Карпарон знову перемикнув прилад на одиницю.

- Ну як? - спитав зловтішно. - Будете ще бунтувати?

Вражені зникненням людей, жителі знітилися і налякалися. Вони зрозуміли, що перебувають під повною владою жорстокого і нещадного бузувіра.

- Так воно краще. - Сказав Карпарон, побачивши на обличчях трампорійців вираз покори. - Хто буде слухатися, житиме добре. І не думайте, що коли врятували мене, то це вам допоможе. Ви повірили, що я заблукав у лісі, шукаючи гриби? Але то була лише моя вигадка. Направді ж мене вигнали з мого міста за шахрайство та крадіжки. А в Трампорі я знайшов ще дурніших та довірливіших людей, ніж у себе вдома.

Відтоді Карпарон почав правити містом. Ніхто не міг і слова сказати проти нього. Кожний бунтівник одразу опинявся в підвалі годинникової

вежі. Коли ж у самозваного короля з'являлась якась забаганка, він переводив стрілку прилада на сто, примушуючи людей працювати в сто разів швидше.

Їжу йому готував і приносив тепер найкращий повар Трампорі, який на очах Карпарона куштував кожну сітку.

З обличгородян зникли посмішки. На вулицях ніхто вже не співав і не танцював. Місто ніби занурилось в океан смутку.

Звільнення з полону

Серед ув'язнених опинився і батько Тімбора. За те, що не втримався і привселюдно обізвав Карпарона ляклиним щуром, який боїться висунутися з нори.

Ще не встиг Бардес перевести подих, як самозванець зупинив час і посадив його за гратегі.

Хлопчика це так засмутило, що в нього зник апетит. Цілими днями він сидів у дома й невесело дивився у вікно.

Але на п'ятий день після ув'язнення Бардеса до Тімбора прийшов дідусь, який був найстаршим жителем міста.

- Я знаю, що ти хороший хлопчик, - сказав повагом він, - і дуже сумуєш за батьком. Чи не хотів би ти врятувати його, а разом з ним і інших полонених?

Очі Тімбора спалахнули радісним вогнем:

- Якби я тільки зміг!..

- Зможеш, - запевнив дідусь. - Я для цього сюди і прийшов.

Він примостиився на стільці коло столу й почав розповідати:

- Багато років тому, коли ще мій дід був маленьким хлопчиком, копаючи яму, люди наштовхнулися на підземний хід, що вів у вежу. Ним ніколи не користувалися, і тому швидко про нього забули.

Мій же дід випадково згадав про нього і якось показав мені. Тепер цей хід нам знадобиться. Я, звісно міг довіритися комусь із дорослих, але, поки він добиратиметься тим ходом до вежі, Карпарон помітить відсутність одного працівника. Тебе ж ніхто не шукатиме. Якщо, звичайно, ти за це діло візьмешся.

- Я, згоден! - вигукнув Тімбор. - Тільки покажіть, де починається той підземний хід.

Не поспішай, - зупинив його старенький. - Спочатку треба підготуватися. Візьми із собою трохи хліба й води, невелику лопатку про всякий випадок, а також ліхтарик, щоб бачити куди йдеш.

Тімбор швидко зібрався і разом з дідусям вийшли з дому.

Міські ворота швидко зникли за деревами, коли дідуся зупинився біля густого розлогого куща калини. Розсунувши гілля, Тімбор леді розрізнив порослий травою отвір, що стрімко збігав униз.

- Ось тут починається підземний хід, який приведе тебе до полонених, - мовив дідуся. - Із розповіді моого діда я знаю, що з підвалу, де вони сидять, є вихід у вежу. Якщо вам вдасться знайти його, то Карпарона вже нічого не врятує.

Старий побажав хлопчикові успіху і допоміг спуститися в яму.

Опинившись під землею в повній темряві, Тімбор увімкнув ліхтарик і рушив уперед. Спочатку він йшов на повний зріст. Але в деяких земля за багато років сильно просіла, і йому довелося згинатися. Одного разу він мусив навіть повзти - так низько опустився ґрунт.

Найменший обвал негайно розчавив би хлопчика мов пір'їнку. Не раз і не два Тімбор хотів повернутися. Але, перемагаючи страх, він уперто просувався вперед.

Тімбор не знов скільки часу вже знаходиться під землею. Від утоми в нього боліли руки і ноги. Хлопчик двічі зупинявся, аби відпочити й поїсти.

І раптом наштовнувся на глуху стіну. Це було зовсім не схоже на обвал. Значить він прийшов, і страшний підвальний годинникові вежі зовсім поряд.

Тімбор почав копати. Земля була важка і тверда, мов камінь. Йому вже здавалося, що стіні не буде кінця. Але ось лопата провалилася в порожнечу. Хлопчик побачив полонених і серед них - свого батька.

Всі разом вони розширили прохід і кинулися обнімати й цілувати сміливця. Тімбор з гордістю приймав вітання, а тоді сказав:

- Тут повинен бути вхід у вежу. Треба знайти його. Тоді ми зможемо захопити Карпарона. Але діяти треба напевне, бо самозванець у будь - яку мить може зупинити час.

Полонені взялися обережно простукувати стіни і стелю й нарешті в найдальшому кутку, під тонким шаром землі, знайшли невеликий лаз, що вів на перший поверх вежі. Бардес спробував обережно відчинити люк, яким був закритий той лаз, але в нього нічого не вийшло.

- Hi, - мовив він. - На жаль, хід зачинено. А ризикувати, ломаючи люк, ми не можемо.

Інші полонені погодилися з цим.

Вони не знали, як близько від них була перемога. Люк не був зачинений, як гадав Бардес. Просто в той момент, коли він намагався підняти кришку, зверху на ній стояв Карпарон, що якраз прогулювався по вежі. Він нічого не помітив, оскільки люк був майстерно замаскований під підлогу. І якби полонені зробили ще одну спробу трохи пізніше, коли самозваний король пішов далі, то обов'язково захопили б його зненацька.

Та цього не сталося, і замаскувавши всі сліди своєї втечі, вони рушили підземним ходом на волю.

На штурм вежі

Дізnavшиcь, що всі ув'язнені зникли, Карпарон одночасно і розлютився, і злякався. Адже вони наче крізь землю провалилися. Самозваний король навіть подумав, що тут не обійшлося без чаклунства.

Тим часом Тімбор з Бардесом та іншими полоненими були вже за містом, де їх зустрічав дідусь, що показав хлопчикові підземний хід.

- Велике спасибі! - вклонилися всі старенькому.
- Не треба дякувати, - відповів той. - Краще подумаймо, що робити далі. Як зупинити Карпарона?

- Не знаю, - знизав плечима Бардес.

Інші втікачі теж безнадійно перезирнулися.

Тоді після деякої паузи заговорив Тімбор:

- Карпарон любить, щоб усі його накази виконувалися негайно і для цього переводить стрілку на сто. Ми підготуємо драбини і, як тільки Карпарон прискорить час, кинемося на штурм вежі. Треба лиш забратися у вікно і захопити прилад з перемикачем. Тоді самозванець утратить всю свою владу.

Бардес здивовано подивився на сина. Він не сподівався від нього такої кмітливості.

- Непогано, - мовив по хвилі. - Можна спробувати.

Батько прочитав в очах сина німе прохання й додав:

- Але в самому штурмі ти не братимеш участі. Навіть не думай про це. Відтоді почалася тиха й непомітна підготовка.

Карпарон, який боявся й носа потикнути з вежі, звісно ж не міг бачити того, що відбувається за стінами міста. Та особливо й не думав про це. Вважав себе непереможним і недосяжним для трампорійців.

За кілька днів у Бардеса з друзями все було готово. Поблизу східних і західних воріт вони заховали кілька драбин. Розподілили також обов'язки на час штурму.

Карпарон не примусив бунтівників довго чекати. Він захотів зробити собі розкішну карету, захищену від нападу, аби їздити нею містом. Самозванець оголосив трампорійцям свій наказ і додав:

- Якщо не встигнете зробити карету за встановлений час, то кожний десятий опиниться за гратами.

Після цього грізного попередження Карпарон перемкнув стрілку прилада на сто і зневажливо усміхнувся тому, як забігали люди, виконуючи його волю.

А тим часом Бардес із помічниками часу не гаяли. Швидко добігли до вежі, збили з кількох одну довгу драбину і, приставивши її до вікна кімнати з годинниковим механізмом, кинулися вгору...

Карпарон лише на якусь хвилю відвернувся. Коли ж знову подивився на вулицю, то від жаху мало не зомлів. Невідомо звідки там з'явилася драбина, і по ній, наче кулі, мчали до нього люди. Карпарон щодуху метнувся до прилада і перемкнув стрілку на нуль, мало не зламавши ручку.

Карпаронові пощастило. Двоє нападників завмерли на останніх щаблях драбини, вже готовуючись стрибнути в кімнату. Лише мить відділяла самозваного короля від повалення.

Оговтавшись від переляку, Карпарон розлютився не на жарт. Усіх, хто був на драбині, або поряд з нею, він посадив до однієї з кімнат вежі, де не було вікон і звідки втекти було неможливо. Потім перемкнув стрілку прилада на одиничку і скликав усіх жителів.

- Моє терпіння луснуло, - сказав їм. - Якщо спробуєте бунтувати ще хоча б раз, я перестану годувати ув'язнених. Нехай помирають з голоду.

Друга таємниця чарівного годинника

З усіх бунтівників, які брали участь у штурмі, на волі залишилось кілька чоловіків. Незважаючи на погрози Карпарона, вони втекли з міста й зібралися на невеликій галечині, де їх чекали дідусь та Тімбор.

Бардеса серед них не було, і хлопчик знову засумував.

Ніхто не знатиме як зарадити лихові, чим перемогти Карпарона.

Тоді заговорив дідусь:

- Годинник споконвіку є оберегом нашого міста, і думаю, що Карпарон розгадав лише одну його таємницю. Певен, існує ще бодай одна загадка, розгадавши яку, ми зможемо позбутися самозваного короля.

Всі надовго замислилися. І тут знову подав голос Тімбор:

- Мабуть, ми не зможемо швидко розгадати другу таємницю чарівного годинника. Я пропоную інший план.

Всі очі прикипіли до хлопчика, а він тим часом продовжував:

- Карпарон полюбляє прогулюватись по кімнаті з годинниковим механізмом перед відчиненим вікном. Коли він відвенеться, можна накинути на нього ласко і швидко прив'язати другий кінець мотузки до дерева. Карпарон не зможе дотягнутися до прилади і, поки буде виплутуватися, ми встигнемо захопити його.

- Дуже ризиковано, - відповів хлопчикові один із дорослих. - По - перше, можна не влучити, кидаючи ласо, по - друге, Карпарон може встигнути розв'язатися або перерізати мотузок...

- Зачекай, - зупинив його дідусь, - всі ці застереження, звісно, слушні.

Але ж іншого плану в нас все одно немає.

- Що ж, я готовий... І я..., - заговорили разом інші чоловіки.

- Ні, - заперечив Тімбор. - Якщо Карпарон побачить когось із вас у місті то одразу зупинить час. Ласо кидатиму я, дитину він не злякається, все буде зроблено швидко, і самозванець навіть не встигне нічого

зрозуміти, як буде вже прив'язаний до дерева. Ви ж побіжете до вежі, виламаєте двері і схопите Карпарона.

Всі визнали, що, крім Тімбора, ніхто не зможе непомітно підібратися до вежі.

Хлопчик добре вмів кидати ласо, але перед тим, як іти в місто, довго тренувався закидати його на високий сучок старого розлого клена.

Коли трохи стемніло Тімбор сховав мотузку під одяг і, попрощавшись з усіма, вирушив у дорогу.

Біля самої вежі він сховався під деревом і, дочекавшись коли Карпарон відвернеться, розкрутив ласо й кинув вгору.

Але хлопчик так хвилювався, що в останню мить його рука здригнулася. Ласо, описавши в повітрі високу дугу, зачепилося за секундну стрілку годинника. А Тімбор після свого кидка, навіть не глянувши вгору, мерщій кинувся до дерева і прив'язав до нього мотузку.

Щось тихо клацнуло і годинник зупинився.

Лише тепер хлопчик помітив свою помилку. Він так розгубився, що навіть не міг поворухнутися...

Товариші Тімбора побачили, як здійнялося над будинками ласо і побігли до центра міста. Біля вежі вони теж помітили помилку, але відступати вже було пізно...

А Карпарон у цей час почував себе в повній безпеці. Він не помітив, що годинник спинився і стрепенувся лише тоді, коли затріщали під могутніми ударами двері вежі.

- Знову вирішили бунтувати! - злостиво всміхнувся він. - Начувайтесь! Тепер на вас чекає голодна смерть.

Самозваний король перемкнув стрілку прилада на нуль. Але ніхто в місті не зупинився. Карпарон почав відчайдушно клацати перемикачем. Потім підбіг до вікна і побачив мотузку, яка тримала стрілку годинника. Під рукою в нього не було ножа і Карпарон, не роздумуючи, поліз на годинник.

Зняти ласо було не важко. Секундна стрілка спочатку побігла швидше, ніж завжди, і невдовзі надолужила прогаяний час. Та коли Карпарон повернувся в кімнату, туди вже увірвався з друзями Бардес, якого встигли звільнити з полону.

Самозванцю одразу ж зв'язали руки і ноги.

- Тепер зрозуміла і друга таємниця чарівного годинника, - сказав Бардес. - Коли годинник стоїть, прилад перестає працювати.

Того ж таки дня трампорійці вигнали Карпарона із свого міста.

- Нехай іде туди, - казали, - звідки прийшов.

Три наступні дні городяни святкували своє звільнення. Всюди на майданах і вулицях звучала музика. В місті танцювали всі, від старих до малих. Біля кожної хати стояли накриті столи, з яких кожен міг пригоститися будь - якими стравами. Вечорами ж на даху кожного будинку спалахували яскраві керосинові лампи. Своїм світлом вони дозволяли продовжити святкування аж до опівночі.

Трампорі знову стало веселим містом. Але відтоді городяни вже нікому не дозволяли себе ошукувати. Перемога над Карпароном допомогла їм позбутися наївності й простакуватості.

Автор: Олег Шелепало

Джерело: <http://derevo-kazok.com.ua/tales/годинник-на-вежі-олег-шелепало.html>